

Východočeské divadlo Pardubice

24.

22.—29. 1. 2024

GRAND
festival
SMÍCHU

VII. neděle 28. ledna 2024
FESTIVALOVÉ NOVIN(K)Y

Dnes soutěží... Divadlo v Dlouhé, Praha

Dobrý den, Pardubice! Jménem všech našich plyšových hraček a jejich gangsterských srdcí vám děkujeme za pozvání na nejveselejší divadelní festival! Amberville je slavný švédský román, který vyšel v roce 2007 a jehož autor se až doposud skrývá neodhalen pod tajemným pseudonymem. Podle nepodložené historiky se snad jedná o vysoce postaveného švédského politika. Nedivil bych se. Amberville je název luxusní čtvrti fiktivního města Mollisan Town a kdo jiný dokáže popsat život, systém i vládu městského státu od podsvětí až po kostelní kúr a nejvyšší společenská patra lépe než právě politik. Mollisan Town je městem hebkých plyšáků. Pardubice jsou městem sladkých perníků. Hlavní hrdina, plyšový medvěd Teddy má bezpochyby ty nejlepší předpoklady k tomu jednou pronést: „Mí Pardubičané mi rozumějí.“ Není to sice žádný Mozart, ale zato má svou vlastní kapelu, která sakra ví, zač je v Mollisan Townu perník. Představte si detektivku americké drsné školy, jejímiž hrdiny jsou plyšové hračky a snaží se nám dokázat, že i ve velmi temném příběhu plném krutosti je prostor pro srdce nabitá láskou. Je to příběh plyšáků, kteří jednají jako lidé, nebo lidí, kteří vypadají jako plyšáci? To nechám s dovolením na vás. Předem se omlouvám za všechna sprostá slovíčka, která v naší rozverně rodinné komedii pro diváky od 11 let zazní, některá jsem sám dříve neznal. Věřím však, že herci Divadla v Dlouhé jim vdechnou zvláštní druh něhy.

Luděk Horký, dramaturg inscenace

S Martinem Matejkou o plyšových medvědech, druhém domově a o divoké jízdě Ambervillem

Divadlo v Dlouhé přijíždí na letošní festival se soutěžní inscenací **Amberville – plyšový gangsteři** v režii Jana Jirků. Rozhovor s hercem **MARTINEM MATEJKOU** odhaluje zákulisí jeho plyšového světa u něj doma i v divadle. Spolu s ním se vydáváme na divokou jízdu, o níž prozrazuje jen tolik, aby nás přiměl těšit se na překvapení, které nás čeká na podiu.

Kdo je Teddy?

Teddy je plyšový medvěd. Bratr Erika. Syn nosorožce Eddy a boxera Blooma. Je to velice citlivý plyšák. Možná až moc citlivý plyšák. Ostatně, jako bývá většina plyšáků.

Máte doma plyšáky?

Moje dcera Emilka plyšáky miluje, takže jich máme doma milióny. Například: medvědy (asi 10 kusů), tygra, zajíce, pandu, bobra, Mimoně, Angry birds (2 kusy), Boba a Bobka, lva, zebra, želvu, myš, sovu, papouška, Matka a Kubka, Alzáka, psy (3 kusy), kočky (2 kusy). To je jen ukázka. K dalším narozeninám si žádá zakoupit v IKEA dinosaura, ale toho hnědého. Taky velkého slona.

Měl jste vy v dětství nějakého oblíbeného? Nebo jinou hračku?

Měl jsem svého medvídku. Vyrůstal se mnou. Bral jsem ho do postele. Přestál se mnou všechny dětské nemoci, smutky i radosti. Byl u toho, když jsem se zamiloval v první třídě do Kataríny Hajasovej. Taky u toho, když mě v sedmé třídě několik spolužáků šikanovalo. I dál, když jsem se dostal na gympl. Zkrátka opravdový kamarád. Když mi bylo osmnáct let, tak jsem mu řekl: „Medvídku, jdu studovat do Prahy na DAMU.“ Druhý den jsem si sbalil kufry a odjel rychlíkem Medzilaborec 400 kilometrů daleko. Bylo od něj hezké, že mi to později nikdy nevyčítal.

Pokud se nemýlím v Divadle v Dlouhé působíte již dlouho, nastoupil jste na konci devadesátých let. Jak byste popsal váš vztah k tomuto divadlu?

Je to můj druhý domov. V šuplíku v herecké šatně mám všechno, co člověk potřebuje k životu. Nůžky, lžičku, lbalgin, ladičku na kytaru, náplast a zlomvázky. Za rohem je kuchyňka a za druhým rohem je vana. V šatně máme palandu s měkkým polštářem a dekou. Hlavně mám všude kolem sebe milované kolegy a plné hlediště diváků. Co víc si může člověk přát?

Loni vaše divadlo na festivalu získalo tři ceny. Na co se mohou naši diváci těšit letos?

Bude to pěkně divoká jízda Ambervillem. S plyšovými gangstery po stopách Seznamu smrti. A taky s jednou úplně normální plyšovou rodinou. I když vlastně asi úplně normální ne. Ale nerad bych něco prozrazoval. Nezbývá než doufat, že si většina diváků po skončení představení řekne spolu s Vránou: „No to mi voškubej biskupa!“ AnŘ

Člověk má takovou váhu, jakou váhu má jeho slovo

Po představení **Třináctkrát za svědka** od Slováckého divadla Uherské hradiště se v divadelním klubu setkáváme s garantem tohoto představení, panem **JANEM PŘEUČILEM**. Rodákem z Pardubic, hercem, dabérem, vysokoškolským profesorem a opravdovou ikonou českého divadla i filmu. Výborným réтором, který nám svým úvodem a přáním zpříjemnil začátek festivalového večera.

Chtěl jste být vždy hercem? Nebo jste měl v záloze i jiné povolání?

Já jsem po té herecké profesi toužil už od svých mladistvých let, protože můj tatínek a moje maminka byli vášnivými ochotníky. Hráli nám, mně a mojí sestře Martě, loutkové divadlo a tam někde začínala láska k nádherné herecké profesi. Jsem velice šťasten, že ji mohu vykonávat.

Existuje nějaký charakter, který jste za svou dlouhou profesní kariéru nehrál?

Měl jsem to ohromné štěstí, že jsem prožil nádherných 33 let v Divadle Na zábradlí. To bylo v 60. letech slavné evropské divadlo, kde jsem poznal několik vynikajících režisérů, vynikajících kolegů a kde jsem měl možnost hrát řadu zajímavých rolí. Pochopitelně, že stále jsou i role, které bych si perspektivně rád zahrál. Třeba role Williama Shakespeara. Ale to je budoucnost a možná se to i někdy objeví...

Stává se vám jako zkušenému herci, že sedíte v hledišti, odkud pozorujete své mladší kolegy, a říkáte si, že to dělají špatně?

Hlavní důraz bych kladl na dobrou jevištní řeč. Protože mluva, čeština je tak krásná, slovo v uměleckém přednesu má neuvěřitelnou magickou moc. Na to by se měl opravdu klást veliký důraz. Těší mě, že tady v Pardubicích se na mluvu opravdu důraz klade.

Jak to děláte, že ve svém věku tak krásně mluvíte?

Vedu různé semináře rétoriky, rétorického šarmu. Mám ohromné štěstí, že přednáším i na Slovensku na divadelní fakultě v Banské Bystrici. Mladá generace mě ohromně dobříjí, pro mě jsou to pozitivní chvíle. A ve vrcholném věku i herec o sebe musí umět pečovat.

Já jsem opravdu fascinovaná vaším přednesem a hlasem, protože ho ve svém těle máte opravdu hodně!

Víte, slečno redaktorko, to se musí trénovat. Stejně jako sportovec musí netrénovat, naběhat, naplavat, nacvičit, tak i herec musí ten svůj mluvní aparát trénovat, aby se veškeré vnitřní emoce probudily v plné síle a aby si to i divák užíval a měl z toho krásný zážitek.

Myslíte si, že by takovéto hodiny měly být zařazeny do výuky na základní škole?

Ano, jsem přesvědčen, že rétorika by se měla učit již na základní škole, aby si děti uvědomily krásu českého jazyka, protože slovo má neuvěřitelnou moc. Žijeme v době internetu, počítačů, v době umělé inteligence, to jsou ohromné věci, ale slovo, ten osobní kontakt je strašně důležitý. A tady platí jedna antická myšlenka – Člověk má takovou váhu, jakou váhu má jeho slovo.

KrM

Láska je často věcí, kterou nevysvětlíte

ZDENĚK TRČÁLEK nám nechává nahlédnout do zákulisí soutěžní inscenace **Třináctkrát za svědka** Slováckého divadla, sdílí zkušenost s rolí napsanou na míru, hovoří o zodpovědnosti a pocitu pocty...

Jaké je to hrát roli, která je napsaná herci na míru?

Když to Jan Šotkovský psal, tak v určitých věcech vycházel z mojí osobnosti. V textu je tedy spousta replik, které se mně úplně jednoduše a lehce pronáší. Je mi to vlastně přizpůsobeno. V tomto smyslu se to zdá lehčí, ale zároveň je to velká zodpovědnost. Člověk nechce zklamat. Mám pocit, že to vyšlo. Za to jsem opravdu vděčný. Je to pro mě pocta.

V inscenaci je ústředním motivem hledání lásky. Máte pro lidi, kteří ji hledají, radu?

Myslím, že láska si musí najít cestu k vám. Nevím, jestli se jí dá jít vstříc. Člověk na to asi nesmí tlačit. Jsou to často věci, které nevysvětlíte. Láska se totiž nedá vysvětlit, ani naplátnovat. Jsou to věci z hůry.

Celý příběh je zasazený do televizního prostředí. Koukáte se na televizi?

Rád koukám na seriály. Můj oblíbený je Teorie velkého třesku. Velmi mě to baví herecky v rámci jejich charakterů. Jaké tam jsou herecké pauzy a jak dokážou pronést určité vtipy. To mne na tom zajímá, ale spíš u toho jen relaxuji. Spíš se moc rád věnuji různým koníčkům. Já jsem totiž vinař a k tomu ještě myslivec. Často jsem tedy radši v lese. Nebo ve sklepě. To jsem jako ryba ve vodě.

AnŘ

Připravil R. Smetana, úprava K. Formánková, grafika na titulní straně F. Brýdl a L. Bukačová

Realizaci projektu podporuje:

Ubytování zajišťuje:

Významní sponzoři:

Sponzor
Kuličky smíchu:

Sponzoři cen festivalu:

Rozvojový fond
Pardubice a.s.

Sponzoři festivalu:

Hlavní mediální partner:

Mediální partneri:

GRAND Festival smíchu se koná pod záštitou ministra kultury ČR Martina Baxy, hejtmana Pardubického kraje Martina Netolického, primátora města Pardubic Jana Nadrchala a prezidenta Herecké asociace Ondřeje Kepky. Za finanční podpory Ministerstva kultury, Pardubického kraje a statutárního města Pardubice.